

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42-49, 198-04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára ... .. 1.500 K

Budapest, 1925.

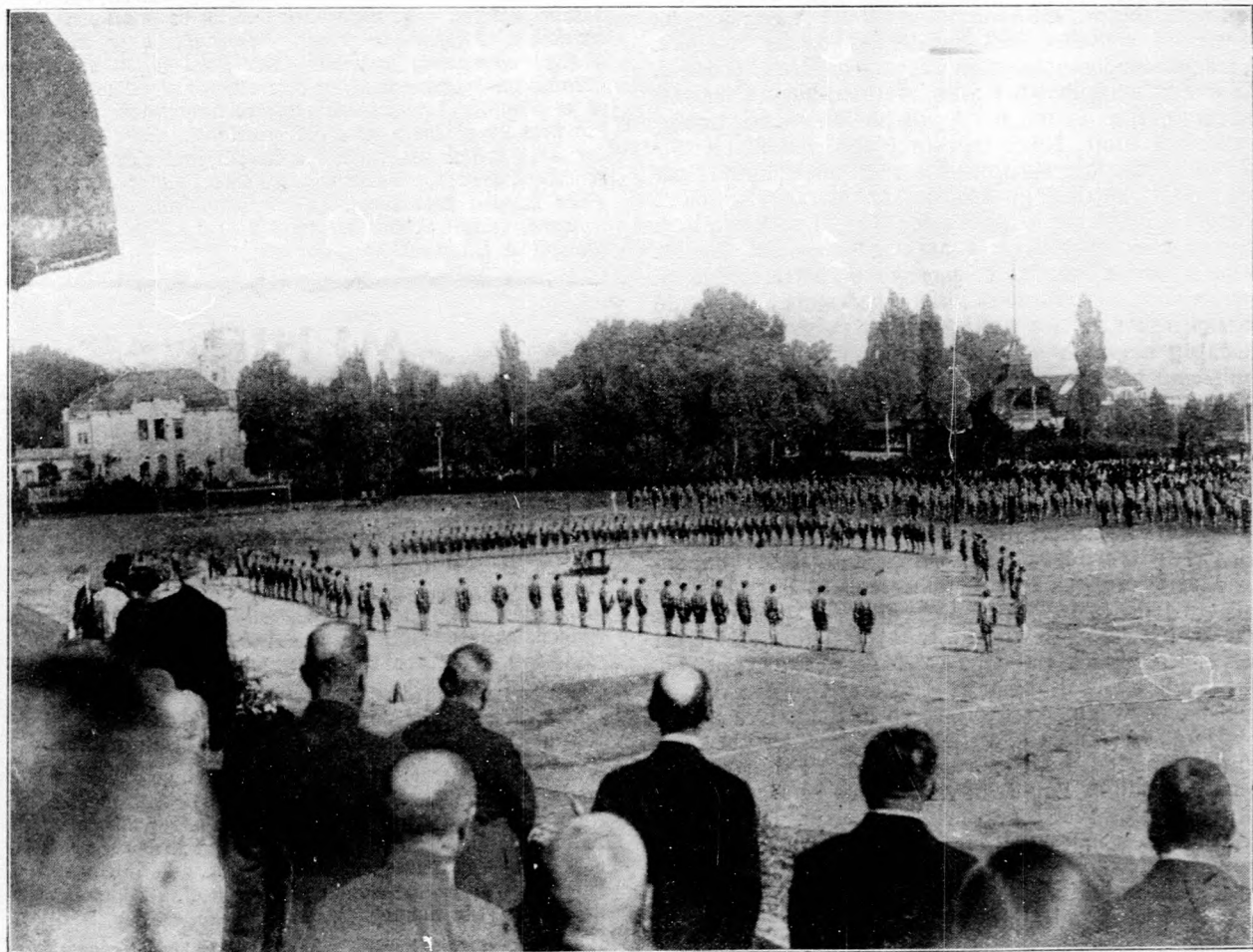
VI. évfolyam, 40. szám.

Vasárnap, október 4.

Népbiztosokat fogtak el Budapesten.

Nagyarányú kommunista összeesküvést leplezett le a budapesti rendőrség. A vakmerő összeesküvés részesei már dutyiban ülnek s várják a rögtönítélő bíróság határozatát. Nem kevesebről van szó, mint arról, hogy a vörös gyilkosok vezére, Kun Béla, pár hete Bécsbe érkezett s ott három napos kongresszuson beszélte meg cinkostársaival, hogyan gyujtják föl Csonkamagyar-

országot s hogyan kezdik meg Budapesten újból véres uralmukat. Pénzt hoztak magukkal bőven Moszkvából s ezen a pénzen több akasztófáraláló embert kaptak gonosz terveik szolgálatára. Két hete belopóztak a magyar fővárosba s itt egyik volt népbiztos, Rákos Mátyás, vezetése alatt folytatták a «szervezkedést». Rákos Mátyás, akinek a neve születésekor persze galiciaian hangzott, Kun Béla titkárával, Balog (azelőtt Blum) László nevű gazdag terézvárosi zsidó fiúval és Weinberger Zoltán

Levente-ünnepély a Margitszigeten.

A leventék Magyarország ősi határainak formájában állanak fel.

nevű volt népbiztoshelyettes segítségével «dolgozott». A szociáldemokrata pártban és a szakszervezetekben csakhamar sok munkatársra akadtak s rendes összekötők voltak a szociáldemokrata szervezetekben. Még a vidéki városokban is voltak fizetett agitátorok, akik a kubikusok s más munkások és kisiparosok között szították az elégedetlenséget. Budapesten titkos agitátoriskolát tartottak, ahol Rombach-utcai zsidó legények, sőt nők is gyűltek össze «tanulni». A volt és reménybeli népbiztosok s politikai megbízottak úgy akarták megkezdeni a fölforgatást, hogy az ország vezetőit egymásután következő merénylettekkel ölik meg. Magyarország kormányzója, Bethlen István gróf miniszterelnök, Mayer János, Vass József miniszterek s általában a kormány összes tagjai, jelesebb polgári politikusok és a főbb hivatalok vezetői mind rajta voltak a halál-listán.

A visszazökött gyilkosok aknamunkája csak tíz napig folyhatott, mert a tizedik napon a magyar rendőrség nyakon csípte őket. Azóta negyvenötön le vannak tartóztatva s rövidesen elhangzik az ítélet fölöttük. Rákos népbiztosra, aki Kun Béla egyik leggonoszabb gyilkostársa volt, a már korábban hozott halálos ítélet folytán kötélnél vár. Akik vele együtt az új országgyűlést előkészítették, szintén nem érdemelnek mást. De végre is ez a rögtönítélő bíróság dolga. Mi itt néhány következtetést akarunk levonni az esetből.

Nem túlozzuk az egész gázság jelentőségét. Mégis utalunk arra, hogy — mindaddig, míg Moszkvában a vörösök az urak — a becsületes emberek sehol Európában nem lehetnek kellő óvatosság nélkül. A kormánynak éberen és erélyesen kell ügyelni az ország rendjére. A magyar rendőrség letette a vizsgát s dicséretet érdemel. Az ország nyugodt lehet a tekintetben, hogy a magyar rendőrség éber és minden legkisebb kommunista megmozdulást elfojt. Nincs szükség újabb, rendkívüli törvényes rendszabályokra, mert a rögtönítélő bíróság pár nap alatt kötélnél juttathatja az országgyűlikosokat. Viszont a polgárság okuljon s ne üljön fel azoknak, akik folyton csak gáncsolnak s az elégedetlenséget szítják. Nem szabad a hazafias polgárságot pártokra szagatni, mert a mindenáron való ellenzékieskedés ma a fölforgató gazemberek malmára hajtja a vizet. Vigyázzunk: sok demagóg ma azok ellen a vezérfríak ellen uszítja a jóhiszemű polgárságot, akiket a bolsevikok elsősorban akarnak eltenni láb alól.

Ma bűn a pártoskodás. Ne azokra hallgassunk, akik csak kritizálni tudnak, hanem azokat támogassuk egysegen, akik ilyen nehéz időkben az ország talpraállítására és biztonsága érdekében dolgoznak. A legnagyobb katasztrófa következhetik be, ha a túlfűtött agyú emberek vagy a szociáldemokraták álarcában közeledő kommunista agitátoroknak sikerül főihoccelni az ország lakosságát a rend és fegyelem megbontására. Semmi okunk sincs a félelemre, de el se bízzuk magunkat. Ép ezért tegye meg mindenki a maga kötelességét a maga helyén. Terjesszük a mi sajtónkat, az «Új Barázdát»-t és a «Vasárnap»-ot, hogy mindenki jól legyen fölvilágosítva a közdolgokról. A fiatalság a Levente Egyesületekben készüljön föl mindenre, a polgárság pedig a Faluszövetségben tömörüljön. Egy falu vagy város se legyen, ahol nincs a Faluszövetségnek helyi csoportja. Ha így föl-készülve megyünk előre s nem a politikai kalandorokra hallgatunk, akkor a falu népének és a hazafias polgárságnak acélfrentján megtörik a vörös pokolnak minden hitvány próbálkozása s lesz még boldog, nagy Magyarország.

Budapest, október 3.

Bulgária hűséges segítőitársunk lesz a jövőben is. Két hétig tartózkodtak Magyarországon a bolgár országgyűlés és gazdasági élet vezérfőjei, mintegy negyvenen. Lelkes fogadtatás és őszinte szeretet várta őket mindenütt. Már a megérkezésnél hangsúlyozta Neidenov országgyűlési alelnök Schandl Károly magyar államtitkár üdvözlő beszédére, hogy gyorsabbá akarják tenni a bolgárok közöttünk és köztük a gazdasági szálakat, hogy a közös munkával mindkét ország minél előbb megerősödjék gazdasági téren. Szinov bulgár államtitkár vezetésével meglátogatták hazánk legszebb mintagazdaságát, a mezőhegyesi ménesbirtokot s bejelentették, hogy Bulgária lőállományát a magyar lőtenyésztési segítségével akarja kifejleszteni. Gépeket, tenyészállatokat és vetőmagot visznek ki tőlünk a bolgár mezőgazdaság föllendítésére. Így válik valóra tervünk, hogy Magyarország a balkáni országoknak Svájca legyen mezőgazdasági téren. Történt valami más is Mezőhegyesen. Rendkívül megható módon megkoszorúzták a magyar hősi halottak emlékművét. Minden szem könnyelábadt. A bolgárok némán, de melegen szorították meg a magyarok kezét. S ez a köszönetes többet mond, mint bármily hangos kiáltás. A bolgárok hűséges segítőitársaink lesznek — a jövőben is...

*

Az aradi vértanúk szobra vándorol. Október hatodika újra elérkezett. A magyar nemzet fájdalmas napja volt ez felszabadító, de most kétszeresen fájdalmas. Pár éve még szabad földön állt a tizenhárom aradi vértanú szobra. Most már a szabadság is elveszett s az aradi tizenhárom is vándorolni készül. A győzelemittas «győzők» nem tűrik az oroszlánok néma szobrát sem. A lelkiismeretüket bántja, hogy ott vannak. Mi pedig ne könnyezzünk, ne keseregjünk október hatodikán, hanem fogadjuk meg, hogy hűek leszünk az aradi tizenhárom emlékéhez. Megfeszített erővel dolgozunk, hogy kiheverjük a nagy vereszség nyomait. Csak hadd jöjjön át az aradi tizenhárom, hiszen kell nekünk az állandó figyelmeztetés, hogy el ne feledjük, hogy adósok vagyunk hazánknak. «Szolgaföldben nem nyughatnak» az aradi oroszlánok. Félre a pártütköket, akik széthúzást szítanak a nemzetben! Félre az országrontókkal, akik mérget akarnak újra önteni a magyarság vérébe! Félre minden kalandorral és nemzetrontóval, aki gyöngíti a nemzetet, mielőtt október hatodikát újra a szabad Aradon nem ünnepli a föltámadt Magyarország.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Az a kis társaság, amely szeret a politika zavarosában halászni, heteken át mozgalmat folytatott a nemzetgyűlés összehívására. Az összehívás megokolásául kizárólag olyan ügyek szerepeltek, amelyek vagy nem tartoznak a parlament munkakörébe, hanem a független magyar bíróság elé, mint például Beniczky volt belügyminiszter pöre, vagy pedig olyan ügyek, amelyben a kormány amúgy is minden lehető intézkedést megtett, mint például a közvetítő kereskedelemben mutatkozó drágaság. A komoly politikai körök a szélsőséges elemeknek ezt a mozgalmát a leghatározottabban visszautasították s ennek a következménye, hogy

a vörösök és az októbristák nem tudták megszerezni a Ház összehívásához szükséges ötven aláírást.

A kudarcnak nemcsak az összehívás elmaradása az eredménye, hanem az is, hogy a kisebbségnek ebben az örökké elégedetlenkedő csoportjában a visszavonás felítette a fejét. A szocialisták meharagudtak a polgári kisebbségre, a polgári kisebbség pedig két pártra szakadt, aszerint, hogy közelebb vagy távolabb állanak a vörösktől. Az elmégesedett helyzet folytán immár

csak napok kérdése, hogy a kisebbségi csoport, az úgynevezett demokratikus blokk, végleg felbomlik

s a különböző pártállású szélsőségek a maguk útján haladnak tovább.

A politikai életben egyébként nyugalom uralkodik.

A Ház előreláthatóan október 14-én ül össze

s addig a miniszterek hivatalaikban a törvények előkészítésével s közigazgatási tevékenységgel foglalkoznak.

A legutóbbi minisztertanács a tagosítás kérdését tárgyalta

s Mayer János földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy a pénzügyminisztérium által előlegezett összegekkel a munkálatokat a legrövidebb idő alatt megkezdik. A tagosítás felvétele immár halaszthatatlanul szükséges, mert a legutóbbi idők birtokeltolódásait helyesbíteni kell. Az agrár kormány gondos érzékére vall, hogy ezt a helyzetet felismerte és még a mai nehéz pénzügyi körülmények között is módot talált a nagyfotosságú kérdés megoldására. Ugyanez a minisztertanács foglalkozott az állam rendjének és biztonságának kérdésével is. Szükségessé tette ezt

a legutóbb leleplezett kommunista összeesküvés,

amelyet Oroszországból visszaszökdösött népbiztosok próbáltak megszervezni. A rendőrség éberségén mulott, hogy alig néhány nap alatt börtönbe kerültek az összes résztvevői a hazáruuló bűncselekménynek. A kormány ezzel az eseménnyel kapcsolatban nyomatékosan kifejezésre juttatta, hogy a jövőben még

az eddiginél is fokozottabb erővel őrökdi az ország rendjének fenntartása felett.

A Népszövetség genfi szeptemberi ülésezése véget ért. A magyar ügyeket Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszter, Tancos Gábor tábornok és Apponyi Albert gróf nemzetgyűlési képviselő képviselték. Apponyi a kisebbségi kérdésben mondott nagyhatású beszédét s a magyar delegátusok a világ színe előtt kifejezésre juttatták ismételt, hogy

az elszakított területeken élő magyar kisebbségek elnyomatásába sohasem nyugszunk bele.

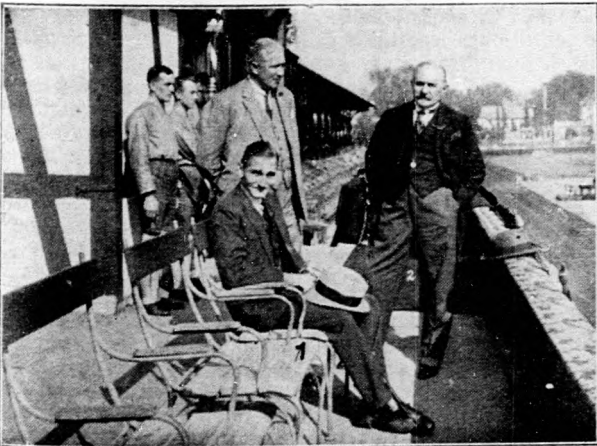
Apponyi beszédének nagy hatása volt s a külföldön — ha a Népszövetség a magyar érveket nem is méltányolta teljesen — egyre erősebb az a meggyőződés, hogy a magyar igazságot sokáig elhomályosítani nem lehet.

Nagyszabású politikai ünnepség folyt le Hajdunánáson, ahol

Mada Gyula nemzetgyűlési képviselő mondott beszámoló beszédét.

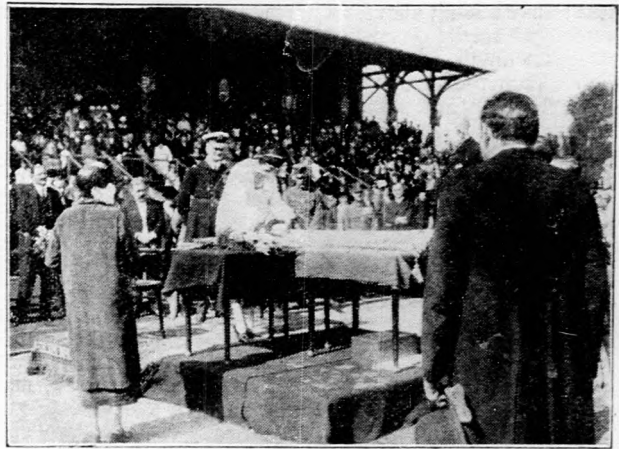
A népgyűlésen megjelent Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter is és hatalmas beszédben mutatott rá az ország közoktatásügyének fontosságára s különösen arra, hogy

a falu kultúráját kell emelni népiskolák szervezése által.

Lord Burgley angol atléta (1) a margitszigeti MAC-pályán.

A lord a magyar atlétika tanulmányozása céljából tartózkodik nálunk.

A villamosvasutak leventegyeseületének zászlószentelési ünnepsége a Margitszigeten.

A kormányzó neje selyemszalagot köt a zászlóra.

Erre a célra az új költségvetés két és félmillió aranykoronát irányított elő. A hajdunánási választók a kultuszminisztert, a kerület népszerű képviselőjét s a kíséretükben levő kisgazdapárti politikusokat melegen ünnepelték.

MEZŐGAZDASÁG

Október havi mezőgazdasági teendők.

Irta: Fehér Zoltán.

Ez a hónap tulajdonképpen az őszi kalászosoknak vetés-ideje Csonka hazánkban, mert ma már a hesseni légy nagy elterjedtsége miatt, ezen féreg rajzásának befejezte előtt, igen kockázatos volna a gabonavetés; t. i. a cecidomia a talált zöldelő növények tövére tojja petéit, melyekből eredő álcák, illetve férgek (nyüvek) tönkre teszik a kulturnövényt. Ha azonban a petéző legyek nem lennek művelési növény, akkor jó nekik a vadon található gyom, gaz, a barázdák, mesgyéken, árokparton, útszélen zöldelő fű, melyet aztán a gondos gazda tövig lekasál vagy felsarabol, kikapál, egyezőval kiirt, hogy a kártevőnek magva szakadjon, sőt vannak gazdaságok, melyekben csalogató vetéseket készítenek egyes táblákon (többnyire a leendő őszi gabonák területén) azok szélein, kerületein már szeptemberben, hogy a rajzó legyek leljenek petéik számára üde fészket. Mikor aztán már fertőzve lettek ezek a foltok, csalikok, akkor a vetőszántást végző ékkel 4—5—6" mélyen le lesz buktatva az egész zöldelő telep s megsemmisül az utolsó pete is. Sírjuk felett pedig pár nap múlva már virít az őszi kalászosok valamelyikének palántatelepe. Szóval az őszi gabonavetés csak október 10-ike után vegye kezdetét. Ha rozsot is vetünk, akkor gondunk legyen rá, hogy ez kerüljön először a földbe, mert tudvalevőleg ez csak ősszel bokrosodik s erre neki adjunk elég időt, míg a buza tavasszal is terjeszkedik, sűrűsödik, tehát ha később is kerül a magágyba, megbokrosodik kikeletkor. De arra is legyünk ügyeletesek, hogy a rozs kissé üledett földet kapjon, mert ezt szereti és ezért a vetést megelőzőleg két héttel már végezzük el a vetőszántást, vagyis legkésőbb szeptember utolsó napjaiban és hogy ezt minden fennakadás nélkül végrehajthassuk, a fentemlített csalogatóvetéseket inkább a leendő buzatáblákon ejtsük meg. Hogyha pedig bármi okból nem tudnók a rozs vetőszántását még szeptemberben végrehajtani, akkor mesterségesen tömjük meg a talajt könnyű fahengerrel a vetőgép előtt, vagy (ha van) amerikai talajtömörítővel (packer) járjuk azt meg, melynek munkája ily esetben nagyon jól beválik, mert épen abban a rétegben

lesz tömve a talaj, ahová a vetőmag jut, amely aztán gyorsan megdagad s csirázásnak indulva, csakhamar ki is kel.

Amennyiben az őszi takarmánykeveréket (ősziborsó, őszibükköny, szőszbükköny rozssal vagy buzával való keverékét vagy az újabban felkapott készthelyi, vagy a Legány-féle keveréket) nem vetettük volna még el kellő idejűnkben, szeptemberben, úgy az első harmat — jó időjárás mellett — még október legelső napjaiban is elvetethetjük, de az utóbb jelzett kettőt már nagyon kockázatos lenne ilyenkor földbe tenni, mert ha korán beköszönt a dér és fagy, ezek a növények nem igen lesznek annyira megerősödve, hogy kibírják a hótakaró nélküli nagyobb hidegeket s kárba veszett a vetőmag és a munka.

Vetés után a legsürgősebb talajmunka októberben az őszi mély szántás, melyet lehetőleg még e hóban kellene elvégezni, vagy legalább is oroszlánrészét befejezni, hogyha még oly korán jönne is a kemény fagy novemberben, már akkorra ne maradjon megszántatlan üres föld és tavaszra kelve úgy a gabonaféle, mint a takarmány vagy kapásnövény magja is mély őszi szántásba kerüljön, mert ez biztosítja csak a termés sikerét. T. i. az őszi mély szántás lazabarázdái a téli csapadékokat magukba veszik, eltárolják, a talajszem-

Sokan úgy gondolkoznak, hogy a kukoricatörést hagyhatják utoljára, mert hiszen ennek nem árt a fagy, pedig ez nem helyes okoskodás, mert ha nagyobb hidegek állnak be, bizony megesis, miszerint a kukoricatörést már nem lehet mélyen felszántani a tavaszi termények nem kis kárára, de az sem kis veszteség, hogy a kukoricaszár hegye, levelei, letöredeznek, tápanyagait elveszti s tisztességes eleség helyett már csak értéktelen kóro lesz belőle, mely immár levermelésre sem alkalmas. Anyagikár az is, ha későre marad a kukoricatörés, mikor már rövidke a napok s keveset végez a munkás s mert hideg is lévén már ilyenkor, az ember munkaképessége is csekélyebb lesz, fázik a köröm, keserves a csoma fosztása s tökéletlen is. Közben pedig az elszaporodott mezei pocok, a varjak, seregélyek s más tollatlan jómadarak is kiszedik a vámot a kukoricából.

A tők, dinnye, paradicsom, ugorka, tarlórépa, cékla, murokrépa, marhakáposzta s egyéb szántóföldi melléktermények betakarítását is végezzük el e hó folyamán, mert ezeket egy éjjeli fagy is tönkre teheti. Még a takarmány- és cukorrépat is nagyon ajánlatos mindszentek napjáig kiszedni, mert a szeszélyes időjárás néha alaposan megtréfálja a gazdákat s egy hirtelen fagy sok kárt okozhat, mint pl. a szárad elsötétednek egyik évében, amikor a talajba fagyott majdnem minden répa s utóbb midőn fel is engedett, már tartóssága tönkre ment s csak bevermeléssel sikerült a veszett fejszenyelét megmenteni, mások sertéseket terelték a répaföldre, melyek kiturták a bennrekedt gyökereket, de persze ily eljárással is csak silányan értékesültek a répák s a téli takarmányozás igen meg volt nehezítve. Természetesen ott, hol istállótrágya áll a gazda rendelkezésére, annak kihordása, teregetése és alászántása vagy szarvasokban való eltárolása is az októberi teendők közé tartozik.

Állatainkat már fokozatosan a száraz takarmányozásra kell szoktatnunk a hó vége felé, mert kivált a kényesebb fajta, vagy a kisebb növendékek már lassanként haza kerülnek a legelőről s ha csak a déli órákban vannak kint, nem tudnak az amúgy is megcsappant mezőn jóllakni, hanem az istállóban is megkívánják az eleségpótlékot. Néhol ilyenkor bugatják fel a kocákat, hogy farsangra legyen pecsenyemalac, de meg ahol kétszeri malacozás van behozva, ott azért is ilyenkor indokolt a bugatás, mert akkor a választott malac már túrhat a legelőn. Hol erdősegek vannak, ott a makkoltatást is elkezdhetik már.

Pásztormadarak.

cséket ezen nedvesség s a fagyok szétrepesztik, a bennük levő növényi tápanyagokat feloldják (feltárják) s oly állapotba hozzák, hogy a tavaszi művelési növények gyökerei azokat már felvehessék és testük felépítésére felhasználhassák. A mély művelés természetesen arra is szolgál, hogy a mélyen lazított talajban a kulturnövény gyökerei könnyen hatolhassanak be. Végül a gyomirtást is hathatósan befolyásolja az őszi szántás.

Októberben van a kései burgonya szürete is, mely — kivált homokos vidéken — némely gazdaságban nem kis munkát okoz. Kis területen kapával is elvégezhető a burgonyaszedés, de hol már nagyobb a holdak száma, ott a föltögtetőket eresszük neki az ormoknak s túrjuk fel a gumókat, úgy hogy a gyerekhad azokat kosarakba, zsákokba, felszedhesse. Kinek pedig nagyterületű burgonyatáblái vannak, annak érdemes gépet vagy gépeket beszerezni a gumós növény betakarítására.

Csicsókából is a magnak valótl vagy eladandót e hóban szedjük, csak azt hagyjuk bent a földben, amit a sertések vagy a vad részére túsra szántunk. Már a legkésőbbi cirok magja s szakállja is megérett s ezt is le kell vágni. A kései kukoricafajták is megértek már s letörendők a csövek kint a szárán, egyben kihántva (kifosztva) burokleveleiből, úgy hogy már csoma nélkül mindjárt a göréba lehessen a csöveket szállítani. A szárát pedig azonnal vágjuk le, hogy abban az eső és szél már kárt ne tegyen s a tápanyagokban még nem szűkölködő, részben zöld leveles kórot szártépővel vagy szecs kavógóval összeaprítva mihamarabb bevermelhessük.

Az állat egészségének ismertetőjelei.

Irtó: Tóth István.

Nagyon régi és igaz mondás, hogy «kezdetben sokkal könnyebb a betegség kifejlődését megakadályozni, mint később az idősült bántalmat meggyógyítani». Hogy még idejében fölismerhessük a gyöngyélkedő, betegeskedő állatot, ide jegyzem azokat a könnyebben észrevehető ismertető jeleket, amelyek határozottan jellemzők az egészségre.

Az egészséges állat jókedvű, éber és friss magatartású; figyelmes a környezetre és ügyel minden kiáltásra s egyéb zajra. Ha valaki belép az istállójába, azonnal feléje fordul; a szabadon levő pedig szembeáll a közelébe lépő személyekkel.

Az egészséges állat bőre rugalmas, könnyen eltolható és ráncokba szedhető, amelyek azonban ismétetlen csakhamar el is simulnak. A szőrzet sima és fénylő; az egyes szőrszálak erősen állanak a bőrben. A szemek élénk tekintetűek és átlátszók, tiszták, világosak, nedvesek és csillogók; a szemhéj kötőhártyája színtelen, nedves, fénylő és világos rózsapiros színű. Az orr nyálkahártyája hasonlóképpen rózsapiros színű, nedves és sima; a száj nyálkahártyája pedig szintűgy nedves és sima legyen. A hőmérséklet az egész test felületén egyenletesen eloszlott, de a fülek hegyei, a lábak alsó végei (körmök) és a szarvak csúcsai kissé hidegebb tapintatúak. Az orr szőrtelen része (hegye, orrtükrő), mindenkor mérsékeltlen hideg és nedves.

A takarmány és az ivóvíz fölvétele rendes és élénk;

az egészséges kérődző az etetés után csakhamar kérődzik. A bélsáruítás is szabályszerűen és minden nehézség nélkül megy végbe. A lélekzés nyugodtan és erőlködés nélkül történik. A lélekzvetőleletek könnyű, egyforma és alig észrevehető oldalmozdulatok kísérik. A lélekzések száma egészséges állapotban percenként 12—22 között váltakozik.

A húgyszervek rendszeren működnek; a vizelet elválasztása és kiürítése szabályszerűen és könnyedén történik. A tejmirigy vagy a tőgy a tejelő állatnál egyenletesen mirigy tapintatú, a nem tejelőnél ellenben puha és elernyed.

Az egészséges állat ér- és szívverése szabályos és erős. A szívverést a bal alsó mellkas-falon érezhetjük ki, hogyha tenyerünket szorosan a könyök mögé helyezzük. A szívverések, amelyeknek száma percenként lónál 34—40, marhánál 36—80, juhánál és kecskénél 70—80, sertésnél 60—80 közt ingadozik, szabályszerű időközökben és mindig egyenletesen érezhetők ki. Az egészséges kecskének továbbá nagyon könnyed és élénk minden mozdulata.

A belső testhőmérsékletet az ú. n. maximál-hőmérővel mérjük, amelynek higanyoszlopát előbb lökesszerű kémozdulattal lerázzuk. A hőmérséklet fölvétele a végbélen történik, amelybe 5—10 percre helyezzük a hőmérőt. A testmeleg lónál 37,5—38, marhánál 37,5—39,5, juhánál és kecskénél és sertésnél 38,5—40 fokot tesz ki. Ha a hőmérséklet az említett foknál több, akkor jogosan fel lehet tételezni, hogy állatunk lassan megbetegedett és így indokolta, mielőbb az állatorvossal megvizsgáltatni, bajának okát kideríttetni az általa előírt módszerekkel gyógyítani.

Itt a szüret! A szőlők szüretelésének is megjött a legfőbb ideje, csak ott, hol — mint Tokaj-hegyláján — aszút készítenek, várnak a szürettel, míg töppedt lesz a szőlő szeme. A pincében a must erjesztésével foglalkoznak; ha kellőleg meleg az erjesztőhelyiség (17—18 fok), akkor gyorsan és tökéletesen kiforr a must, előbb lesz belőle bor, gyorsan tisztul, hamarabb lefejtethető s előbb is lesz palackérett; két év alatt, míg máskülönben három év kell ehhez, sőt gyenge bornál esetleg négy is. Messze vezetne a szüretelés folyamatát itt letárgyalni, csak arra akarjuk tisztelt gazdatársainkat figyelmeztetni, hogy a beteg (penészes vagy rohadt) szőlőt ne keverjék a többi közé, mert attól megromlik a must s nyúlós, beteg lesz a bor. Ahol forr a must, oda ne menjen emberfia, mert a fejlődő szengáz megöli. A pincetörökben gyűjtsünk gyertyát, ha az ég, akkor már tiszta a levegő s lemehetünk, amint az kiáltszik, siessünk ki mi is a szabad levegőre.

Szőlőlisztharmat. Ez a közismert betegség igen komoly s veszedelmes ellensége a szőlőinknek. Nevét onnan kapta, hogy a megtámadott növényi részek felülete olyan, mintha liszttel hintették volna be. Különösen a virágzások mutatkozik a lisztes bevonat feltűnően. Ez az élőködő gomba a rügyakadástól kezdve megtámadja a növény bármelyik részét. A megtámadott levelek és virágok csakhamar elszáradnak és lehullanak. A betegség a fejlődésnek indult bogyók növekedését megakasztja s azok kicsi borsónagyságúak maradnak és fölhasadoznak annyira, hogy a magvak is kiállanak belőle. A lisztharmattól megtámadott tőke nem pusztul el, hanem a megtámadás folytán éretlen marad a fája és a telen elfagy. A jövő évi hajtás igen silány lesz, termése meg semmilyen vagy olyan, hogy számításba se jöhet. Minthogy a szőlő értékre nézve az elsőrendű kultúrnövények közé tartozik, törekednünk kell a gomba kártételének leküzdésére. 1. Meg kell akadályoznunk a további elterjedését azáltal, hogy fertőzött helyről nem szaporítjuk szőlőinket. 2. Beteg növényeket nem dobunk trágyadombra vagy olyan helyre, honnan az visszakerülhet a talajra. 3. Ha a szőlőnkön a lisztharmat már megjelent, azt kénporozással teljesen megállíthatjuk, elfojthatjuk. Külön e célra készült fujtatóval kénvirágot hintünk, fujtatónk a növényre, mi az élőködő-gombát teljesen megöli. Ha a kénezés után eső köszönt be, úgy meg kell azt ismételni, mert az eső azt lemosta. Egy másik mód a kénmájjal való permetezés (10 liter vízre 30 gr.). Ez biztosabb, mert ezzel egyenletesebben lehet permetezni, mint kénvirággal befújni. Igen jól bevált permetezőszer még a «Sulfarol», melynek 2%-os oldatát kitünő eredménnyel lehet használni. Fontos, hogy ne csak akkor permetezzünk, mikor a betegség a fiatal szőlőbogyón már megjelent, hanem a védekezést iktassuk a szőlőművelési munkáink közé, hogy a betegség pusztításának ezáltal elejét vegyük.

A szőlőfilloxera a levéltetvek családjába tartozó rovar. A szőlőnek legnagyobb ellensége. 1858—62-ben hurcolták be szőlővesszőkkel Észak-Amerikából Európába. Hazánkban 1875-ben tűnt föl először s ma már az egész országban elterjedt. A szőlőfilloxera életmódja és szaporodása igen bonyolult. Különböző fejlődési stádiumai vannak, melyek közül a legfontosabb az, amely a szőlő gyökerein él. Ez okoz közvetlen kárt, míg a többi csak azért veszedelmes, mivel a szaporodást mozdítja elő s előbb-utóbb ezeknek utódai is elérik azt az alakot, mely a szőlő gyökerein él. Ez 1/2—1 cm. sárga, zömök termetű rovar, mely a hasi oldalán levő szívó szervével a szőlő gyökerének nedvét szívja ki. Minthogy igen szaporos, a gyökereket csakhamar annyira ellepeli úgy, hogy a tőke nem bír eléggé táplálkozni, levelei elsárgulnak, a tő évről-évre gyengébb és gyengébb lesz, míg végre három-négy év alatt a szőlőtőke teljesen elszárad, kipusztul. A védekezésnek első módja az, hogy szőlőinket védjük meg a fertőzéstől. 2. Ahol gyenge fertőzés jelentkezik, ott a filloxerás töveket irtuk ki. 3. Amerikai alanyú, ellenálló oltványiszőlőket ültessünk. 4. Ha európai szőlőfajtát ültetünk, akkor a szőlő gyökerein élő filloxerát éventenként egyszer m²-ként 24—30 gramm szénkéneknek a talajba fecskendezésével vagy a szőlő területének téli időben 40—50 napra 20—25 cm. magas vízzel való elárasztásával pusztítsuk el. Ez utóbbi nem alkalmazható mindent. 5. Európai szőlőfajtákat immunis homoktalajba ültessük, melyben a filloxera nem képes szaporodni és elpusztul.

Hazai fésűs kos.

Almásy Dénes gróf gyulavári uradalmának tenyésztése.

Kiváló hazai fésűs kos. (Képpel.) Alföldünkön tudvalevőleg egy különleges merinotípus alakult ki, mely 40—50 kg. (anya) testsúlyú, négy-öt kg. nyírószúlyú és a finomságú, különösen erős gyapjút termel. Jelen alkalommal a gyulavári uradalomnak egy kiváló hazai fésűs törzskosát mutatjuk be.

A pásztormadár. (Képpel.) A pásztormadár vagy rózsaszínű seregély csak két-háromévenként jelenik meg hazánkban. Az idén föltűnően nagy számban látogatott el hozzánk eredeti otthonából, Belső-Ázsiából. Testének középső része élénk rózsaszínű, miért is tetszetős színompájával fölkelte mindenkiné a figyelmét. A természetbuvárok kiderítették, hogy a pásztormadarakat tulajdonképpen a sáskák csalogatják ide, melyek neki kellemes csemegéül szolgálnak. Ezért nevezik «sáskamadár»-nak is. Nálunk átlagosan nyolc hétig időzik, mialatt párzik, letojik, költ és fiókáit addig neveli, míg röplőni tudnak. Azután visszatarja Ázsiába. Érdekes, hogy a nép közt az a legenda terjedt el, hogy a földművelésügyi miniszter hozatta őket «Afriká»-ból a sáskák irtására. Sajnos, erre a miniszternek nem lett volna módja. De vele együtt minden gazda szívesen látta őket, mert — ha néha a szedret vagy a cseresznyét megdézsmálták is, főlegdelüket a veszedelmes sáskarovar képezi és egy szakértő-bizottság megállapítása szerint «a fiaikat tápláló madarak szája dugulóság telve volt sáskákkal annyira, hogy némelyiknek csőrében nyolc-tíz sáska is vonaglott... s csak elvéve akadtak olyanok, melyeknek csőrében sáska helyett egy-egy szem fehér szeder volt látható».

**Az „UJ BARÁZDA”
a falvak egyetlen napilapja.**

A sertések bélférgessége. Mongolicasertéseink nagy része bélférges. A malacok és süldők bélsatornájában 15—25 cm. hosszú, fehérszínű giliszták élnek, melyek táplálkozási zavarokat, hanyást, hasmenést, vérfogyottságot okoznak és a fejlődő állat elcsenevésszedésére vezetnek, mikor is fogékonyabbá lesz más betegségek (pestis, orbánc) iránt is. A bélben élő nőstény féreg millió és millió petét termel, melyek a bélsárral az alomra, a legelőre, takarmányra hullanak. A befertőzött legelőn stb. így a petéket más sertések is fölvehetik s ők is megbetegszenek. Ujabb időben e veszedelmes sertésbetegség ellen a «Kébal» nevű gyógyszer nagyon hatásosnak mutatkozik. Ha tehát a választott malacoknál vagy süldőknél bélférgesség gyanúja forog fenn, ne késünk állatorvost hívatni és a bélférgesség megállapítása után mihamar a biztos sikerrel járó gyógyításhoz fogni.

Hogyan kezeljük a községi bikákat? Először: be kell szüntetni a bikának a csordára járását és át kell térni a kézbeli való fedezetésére. A bika lehetőleg naponta csak kétszer hágjon és pedig először reggel, másodszor estefelé. Ilymódon a bika több tehenet fog megtermékenyíteni. Másodszor: gondoskodjunk a bikának karámról, ahol tavasztól őszig, éjjel-nappal kint tartózkodhatik. De ha jó az idő, télen is ki kell engedni déltájban rövidebb időre. Harmadszor: gondoskodjunk a bika megfelelő takarmányozásáról, ami a tapasztalat szerint napi 3—4 kg. abrak, 6—8 kg. széna és 15—20 liter vízzel érhető el. Negyedszer: körmöljük rendszeren a bikát úgy, mint a lovat. Ez nem kivihetetlen, sőt némi szoktatás után — mint száz és száz példa bizonyítja — könnyen végrehajtható. Ötödösör: bánjunk a bikával erélyesen, de nyugodtan, ne ingereljük, hogy el ne vaduljon! Ha ezeket a szabályokat községeink betartanak, akkor a bikák jól termékenyítenének és hosszú ideig tenyészképesek maradnának.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Pálínkfűző üst mennyibe kerül? (G. István.) — **Felelet.** 150 literes befalazható üst 7,580.000, 150 literes Győri-féle buktatós készülék 16,500.000 koronába kerül.

Kérdés. 1. Nagybátyánk 1912-ben végrendelettel ránk hagyta kilencoldnyi vagyonát azzal a kikötéssel, hogy abból a vagyonból 1000 koronát fizessünk ki más rokonoknak. Mennyit tartozunk kifizetni? 2. Tanyai kutya után mennyi ebadó fizetendő? (K. J.) — **Felelet.** 1. A hagyományosoknak 1000 aranykorona fizetendő ki. 2. A kutyaadó járásoként van megállapítva. Érdeklődjék meg a főszolgabíróságnál.

Kérdés. Szülésznoi tanfolyamot hol végezhetnek el? (Egy előfizető, Hajdunás.) — **Felelet.** A m. kir. bábaképző tanfolyamon (Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 33. sz.), ahonnan a részletes feltételeket is megkaphatja.

Üzenet a könyvrendelőknek. Kovách: Házinyúl, mint haszonállat 12.000, Kis Mihály: Az igásló tenyésztése 21.800, Matlaskovszky: Állattenyésztési tanácsadó 13.400, Molnár: A gyümölcs értékesítése 21.800, Sierbán: A kendertermelés és áztatásról 12.000, Végh: Bolgárkertészet 21.800, Winkler: Baromfihiázás és értékesítés 13.400, Zaitschek: Miképen állítsuk össze a fejőstehenek takarmányát 14.800, Witthen: A húsertésztés időszerű kérdései 13.400, Ignác: Méhészet 33.000, Bernátsky: Szőlőmivelés 33.000, Fehér: Takarmányövények termesztése 19.000, Gyürky: Az előrehaladt borkezelés és pincegazd. 21.800, Illés: A cirok, köles, reppce, mák termesztése 12.000, Károly: Rét és legelőmivelés 26.000, Kaszás: A gazdaember tüköre 33.000, Kovácsy: Juh-tenyésztés 40.000, Nyáry: A dohánytermelés kézikönyve 13.400, Kiskertész 61.000, Prack: A kisbirtok helyes berendezése és kezelése 26.000, Répássy: Édesvízi halgazdaságok 40.000, Schandl J. dr.: A szarvasmarha tenyésztése 30.200, Tormai: A borjú felneveléséről 19.000, Vadászati útmutató 60.000 korona bérmentes szállítással. Megrendelhetők a «Vasárnap» könyvsztyályaánál, Budapest, VI., Ó-utca 10.

A „FALU” ORSZAGOS FÖLDMIVESSZOVETSÉG HIREI

Zászlóbontás Fajszon.

A kalocsai járás egyik legszebb községében, Fajszon igen nagy érdeklődés mellett alakult meg a Faluszövetség fiókjá. Az alakuló gyűlést Markó Jenő, Kalocsa járás főszolgabírója nyitotta meg. Utána Bajtay Mihály dr., a Faluszövetség igazgatója, a szövetség szervezetét és tevékenységét ismertette, majd Szabóky Jenő, a kerület népszerű képviselője mondott nagyhatású beszédet. A nagyhatású beszéd után Keresztes Béla községi jegyző hívta föl összetartásra és egyetértésre a falu népet. Ezután a tömeg a fiókszövetség tisztikarát választotta meg. A szervezés előkészítő munkálatainak érdeme Keresztes Béla községi jegyző, Fang János községi bíró, Máté Miklós és Katona Mihály gazdálkodók között oszlik meg.

A szövetség munkája a földreform érdekében.

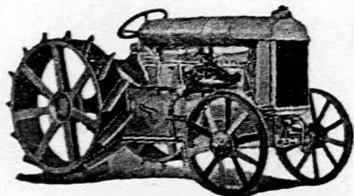
Dusnokon az első földbirtokrendezési eljárás során lelketlen igaztók félrevezették a földigénylőket s így azok föld nélkül maradtak. A Faluszövetség kezdeményezésére később az Országos Földbirtokrendező Bíróság póteljárást rendelt el. A helyszíni tárgyalások most állnak befejezés előtt és a póteljárás során 164 házhelyigénylő és 441 földigénylő földhözjuttatásáról történt gondoskodás.

Kiállítás Esztergomban.

Az elmúlt vasárnap nyitották meg Esztergomban a Faluszövetség kiállítását. A megnyitó ünnepségen megjelent Csernoch János bíboros-hercegprímás is, ott voltak továbbá Huszár Aladár főispán, Markovics László alispán, vitéz Szivós-Waldfogel József tábornok, Antony Béla polgármester, Mátéffy Viktor és Szijj Bálint nemzetgyűlési képviselők. A kiállítást Bodor Antal dr. egyetemi tanár nyitotta meg nagy hatást keltő beszéddel, majd Huszár Aladár főispán mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet, amelyben rámutatott a kiállítás nagy nemzeti jelentőségére. A megnyitás után a vendégek megtekintették a kitűnően sikerült és nagyszerűen rendezett kiállítást, amelyen különösen marára vonta a figyelmet az ipari osztály értékes anyaga.

A Faluszövetség ingyenes orvosi rendelőket szervez országsszerte.

Annak a társadalmi mozgalomnak, amelyet a Faluszövetség a vidék egészségügyi viszonyainak megjavítása érdekében indított és amelynek célja ingyenes orvosi rendelők felállítására, máris öröndetes eredményei mutatkoznak. Úlló községben a szövetség kezdeményezéséből négy hónapja működik ingyenes tüdőbeteg rendelő. A község egymillió koronát szavazott meg gyógyszerre s a helybeli orvos lelkesen és önzetlenül vezeti a rendelőt, ahol hetenként átlag negyven új beteg jelentkezik, ötven százalékból tuberkulózisosok. Hetenként háromszor kapnak oltást és minden szombaton új betegfelvételt van. Cegléden az elmúlt tél és tavasz folyamán a Faluszövetség a nagyközönség részére több felvilágosító előadást rendezett, amelyek legnagyobb részt tuberkulózisról, vérbajról és alkoholizmusról szóltak. Az előadások a városháza tanácstermében folytak nagy érdeklődés mellett. Az ingyenes tüdőbetegrendelés céljára Cegléd városa öt millió koronát szavazott meg. A Ceglédkörnyéki tanyavidéken ugyancsak nagy sikerrel folytak hasonló tárgyú előadások, így a Budai-úti tanyák körzetében, Csemődi, Szentmártonkátán és Pirtón. Az előadásokkal kapcsolatban mindenütt ingyenes rendelés volt szegény betegek részére. A betegek között megdöbentő arányban szerepeltek a tüdő- és vérbajosok. A mozgalom üllői és ceglédi sikere öröndetes jelenség és remélhetőleg azok a községek, melyekben a szövetség a legközelebb szintén megszervezi az ingyenes rendelőket, áldozatkésszeggel fogják támogatni ezt az igazán nemzetmentő munkát.

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny cím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszálok, burgonya kiszedő, körfűrész berendezés.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Bolgár vendégek Mezőhegyesen.

Bolgár vendégeink tanulmányútjuk során az elmúlt héten Mezőhegyesre utaztak, hogy az ottani állami birtokot megtekintsék. A földművelésügyi kormány nevében a házigazdai tisztet Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár töltötte be, aki többek közt Erdélyi Aladár, Héjji Imre és Szabóky Jenő nemzetgyűlési képviselőkkel és a bolgárokkal érkezett Mezőhegyesre. A bolgárok elragadtatással szemlélték a legmodernebb berendezésű birtokot és nem győzték hangsúlyozni, hogy Mezőhegyes Középeurópa egyedülálló mintagazdasága. A vendégek tiszteletére rendezett vacsorán Schandl Károly államtitkár francia nyelvű felköszöntőt mondott a bolgároknak, melyre Pavloff budapesti bolgár követ válaszolt, kiemelve elragadtatásukat azon magas mezőgazdasági és ipari kultúra fölött, amelyet Magyarországon találtak.

Külföldi terméseredmények.

Olaszországban az idén 63 millió métermáza búza, 6,5 mázsa zab termett. A terméstöbbet a múlt évvel szemben búzából 17, zabból 1,7 millió métermáza. — Az Amerikai Egyesült Államokban a folyó gazdasági évben 190 millió métermáza búza, 48 millió mázsa árpa, 212 millió métermáza zab és 732 millió métermáza tengeri termett. A búzatermés 30 és fél millióval, az árpa nyolc millióval, a zab 11,5 millióval, a tengeri 14 millióval volt nagyobb, mint a múlt évben.

Gazdasági előadások a tanyákon.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara az őszi és a tél folyamán behatóan kíván foglalkozni a földművelő gazdák közönség szakirányú oktatásával. Ecélből egyes nagyobb helyeken téli gazdasági iskolák szervezését vette programba, más helyeken különböző irányú szaktanfolyamokat kíván szervezni, a tanyákon pedig a kisebb községekben a tanítóság bevonásával és ilyen irányban való kioktatásával egyes előadásokat kíván tartani.

Állatdíjazás Vácott.

Vác város és a vácjárasi gazdasági bizottság az elmúlt héten az újonnan berendezett állatvásártéren állatdíjazást tartott. A kiállítást Preszly Elemér, Pest vármegye főispánja nyitotta meg. A díjazáson szarvasmarhákat, lovakat, baromfiakat és magyar ebeket állítottak ki. A kiállítókat a bizottság elismerő oklevéllel tüntette ki, a kisgazdák között pedig díjakat osztott ki tízmillió korona értékben.

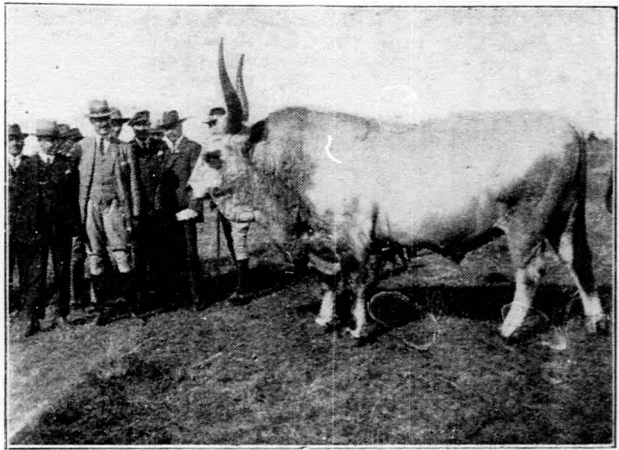
Kilencezer vagon hagyma termelt Makón.

Makó idei hagymatermését körülbelül kilencezer vagonra becsülik, melyből eddig 1500—2000 vagon hagymát vittek ki.

Bolgárok Szegeden.

A bolgár vendégek meglátogatják Szegeden a nálunk letelepedett honfitársainkat, a bolgár kertészeket.

Bolgár vendégek Mezőhegyesen.

A bolgárok elragadtatással szemlélik a mezőhegyesi magyar törzsgulya bikáját: «Hunyadi!»

A kormányzó egy leventeünnepségen. Megkapó ünnepség keretében folyt le a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság ifjúsági alkalmazottaiból álló leventecsoport zászlójának felavatása a Szent Margit-szigeti Sporttelepen, amelyen megjelent nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó és felesége, akiket Plathy György nemzetgyűlési képviselő fogadott. Az ünnepség a villamosvasúti alkalmazottak leventecsoportjainak díszfelvonulásával kezdődött. Mintegy hatszáz levente vonult el a kormányzói pár előtt, majd asporttelepenelhelyezkedve, bemutattaegyüttes zenés szabad gyakorlatait. Ezután atlétikai versenyek következtek sorra. A versenyek lezajlása után a kormányzó felesége gyönyörű nemzeti színű selyemszalaggal látta el a zászlót, amely ezt a feliratot viseli: «Horthy Miklósné zászlóánya — Hazádnak rendületlenül!» A zászló kibontását az előtte felsorakozott leventék kitoró lelkesedéssel üdvözlötték, majd a zászlószögek beverésének aktusa következett.

Bud János pénzügyminiszter Békéscsaba díszpolgára. Békéscsaba rendezett tanácsú város közgyűlésén Bud János pénzügyminisztert egyhangú lelkesedéssel a város díszpolgárává választották. Az indítvány megokolása kiemeli Bud János pénzügyminiszter erélyes, következetes és celtudatos pénzügyi politikáját, mellyel sikerült a fölbitorított pénzügyi helyzetet újra egyensúlyba hozni és pénzünket megszilárdítani. Az indítvány szerint a pénzügyminiszter ezért az örök időkre emlékeztető működéséért az egész nemzet hálaájára érdemes. Békéscsaba város Bud János pénzügyminiszter eddigi és jövőbeni működése iránt a legteljesebb bizalommal viseltetik. A város a pénzügyminisztert táviratilag értesítette díszpolgárrá történt megválasztásáról.

Az idegen légió számára toboroznak a megszállott Felvidéken. A marokkói fronton változó szerencsével folynak a harcok. Franciaország tehetetlen a csodálatos hősiességgel küzdő rifkabilokkal szemben. A francia katonaság alkalmatlan a marokkói harcra, mivel az éghajlatot nem bírja. A franciák most magyarakat és tótokat toboroznak a megszállott Felvidéken. Ezernyi jót ígérnek a félrevezetett embereknek, akiket azután ágyúütötteknek használnak fel a marokkói harcokban. A csehnek természetesen örömmel támogatják a franciák szándékát, hiszen magyarokról és tótokról van szó.

Az új pénz előkészületei. Az új magyar valutára való átérés előkészületeit már megkezdte a Nemzeti Bank pénzgyomrája. Az új pénz nemcsak ércpénzokban fog jelentkezni, hanem elsősorban bankjegyekben, mert egészen új bankjegyeket fog a Nemzeti Bank nyomtatni. A pénzgyomrájában már készülnek az új bankjegyek rajzai és ezek közül több művészi kivitelű terv van a Nemzeti Bank vezetősége előtt.

A házelnök mint násznag. Trajter Mihály szécsenyi kisgazda most tartotta esküvőjét, amelyen a násznagyi tisztet: Scitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, töltötte be. Kíséretében az esküvőn megjelent Szekeres Dezső, a járás főszolgabírája, Bolgár Miklós a helybeli kisgazdapárt elnöke, Regős János községi főjegyző és a helyi társadalmi élet több vezető tagja.

Abd el Krim,
a rif-kabilok hős
vezére.

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének új vezetősége. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége csütörtökön délután tartotta rendes közgyűlését, amelyen a szövetség kötelekébe tartozó valamennyi társadalmi egyesület kiküldöttje megjelent. Az országos elnökségről leköszönt *Teleki Pál* gróf helyébe kormányzó elnöké *Albrecht* királyi herceget, országos elnöké *Baross Gábort*, a postatakarék vezérigazgatóját választották meg, aki beszédében rámutatott a közönyre, amely urrá lesz a lelkeken és élénk nemzeti munkára hívta föl a társadalmat. *Baross Gábor* székfoglalóját lelkes szeretettel fogadta a közgyűlés. A gyűlésen még *Perényi* Zsigmond báró, *Wolff* Károly, *Eckhardt* Tibor, *Pogány* Frigyes és *Bieber* Gyula szóaltak föl.

Házasság. Almási *Balogh* Lillyt, Almási *Balogh* Elemér, a Hangya vezérigazgatója és neje szül. *Magurányi* Olga leányát csütörtökön, október hó 1-én, délután 5 órakor vette oltárhoz a székesfevárosi plébániatemplomban *Steingaszner* Pál dr.

A magyar atlétikai bajnokságok. Most tartották meg a magyar atlétikai bajnoki versenyeket, amelyeknek eredményei közül messze kimagaslik *Gáspár* Jenő és *Barsi* László világvizonylatban is kitűnő rekordja a magasugrásban, illetve a 400 m.-es síkfutásban. A bajnoki verseny eredményei a következők: 100 m. *Fluck* 11.1 mp., 200 m. *Rózsahegyi* 22.4 mp., 400 m. *Barsi* 49.1 mp., országos rekord. 800 m. *Barsi* 1 p. 59 mp., 1500 m. *Fonyó* 4 p. 10.2 mp. 5000 m. *Grosz* 15 p. 43.4 mp. Magasugrás: *Gáspár* 193 cm. Országos rekord. Távolugrás: *Püspöki* 678 cm. Rúdugrás: *Brausz* 360 cm. Hármassugrás: *Farkas* 13 m. 61 cm. Súlydobás *Bedő* 13 m. 54 cm. Diszkoszvetés: *Molnár* 40 m. 84 cm. Gerelyvetés: *Szepes* 57 m. 50 cm. 110 m.-es gátfutás: *Püspöki* 16 mp. 200 m.-es gátfutás: *Magyar* 27.1 mp. 400 m.-es gátfutás *Somjai* 58.2 mp.

Rendelet a holtaknyilvántartásról. Az igazságügyminiszter legújabb rendeletével kiterjesztette a háborúban eltűntek holtaknyilvántartásáról szóló eddigi rendeletek érvényességét. Az új rendelet szerint most már a világháborúban eltűnt mindazok az egyének holtak nyilváníthatók, akik a világháború kezdetétől a trianoni békeszerződés hatálybeléptéig tűntek el és nincs semmi hír életbenlétükről. Az ebben az eljárásban szükséges tájékoztató adatokat, amelyeket eredetileg a Magyar Vörös Kereszt Egyesület szolgáltatott, a belügyminiszterium III. osztályának háborús veszteségeket és hadisírokat nyilvántartó csoportja (Károly királylaktanya) fogja szolgáltatni.

A Berengaria izgalmas kalandja. A *Berengaria*, a Cunard Line hajóstársaság egyik legnagyobb hajója, a mult heten útnban az angolországi Southampton felé, kétezer tengeri mértföldnyire járt Newyorktól, amikor reggel 8 órakor a hajó szikratávírójának tisztje táviratot kapott a hajóstársaság newyorki igazgatóságától. A táviratban az állott, hogy a *Berengarián* pokolgépet helyeztek el, amely délután négy óra ötven perckor fog felrobbanni. A távirásztiszt természetesen lélekszakadva rohant a kapitányhoz, aki haladéktalanul elrendelte, hogy kutassák végig a hajót. Borzalmas volt elgondolni is, hogyha nem kerítik elő a pokolgépet, az felrobban s levegőbe röpíti a hatalmas hajót, amelyen 1700 utas élvezte gyanútlanul a reggel szépségét. A hajó tisztjei töviről-hegyire felkutatták a hajóórás gyomrát, ám sehol sem találták a veszedelmes pokolgépet. Közben mult az idő, veszedelmesen közelgett a rettenetes pillanat, amelyben a pokolgépnek fel kellett volna robbania. A kapitány már letett a reményről, hogy megtalálják a pokolgépet s ezért előkészületeket tett, hogy legalább az utasok egy részét megmentse. Azzal az ürüggyel, hogy mentőgyakorlatokat tart, vízre eresztette a mentőcsónakokat s kiosztotta a mentőöveket. Az utasok jót mulattak, a hajó tisztjei azonban halálszápadtan számították a percekét. És elmult a végzetesnek jelzett pillanat — a robbanás elmaradt. A *Berengaria* 1700 utasa csak a kikötőben tudta meg, hogy mekkora veszedelemben forgott volna, ha a pokolgép a hajón lett volna. Kiderült ugyanis, hogy azt a kézibőröndöt, amelyben a pokolgépet elhelyezték, későn adták fel s így már nem juthatott el a *Berengaria* fedélzetére. A raktárban találták meg a veszedelmes gépezetet s még idejében árthatatlanná tették.

Az érzékeny kocsis. *Mihályffy* Ernő bönnyrétlapi földbirtokos azt az utasítást adta *Keckeméti* István kocsinak, hogy éjjel szállítsa ki vendégeit az állomásra. *Keckeméti*, aki előtte való nap lakodalomban mulatott, elaludt s így a vendégeket egy másik kocsis szállította ki. Ez *Keckeméti*, mikor megtudta az esetet, annyira elkesitette, hogy revolverrel szívenlőtte magát. A szerencsétlen ember rögtön meghalt.

A borbélyok vasárnap is dolgozhatnak a vidéken. A borbélyüzletek vasárnapi munkaszünetének szabályozása tárgyában a kereskedelemügyi miniszterium új rendelettervezetet dolgozott ki. Az új rendelet változatlanul fönntartja Budapesten a teljes vasárnapi munkaszünetet, ellenben vidéken a borbélyiparosok álláspontjától teszi függővé a vasárnapi munkát. Nevezetesen elrendeli azt, hogy a vidéki iparhatóságok a borbélyok megszavatása útján állapíthatják meg azt, hogy vasárnap vagy hétfőn tartják a heti munkaszünetet.

Különös baleset a villamoson. Különös szerencsétlenség ért egy *Hinperger* nevű üzleti szolgát, aki egy villamoson utazott. A Berlini-téren hirtelen nagy dörrenés ijesztette meg az utasokat s ebben a pillanatban *Hinperger* fölkiáltott: *Jaj, meglöttek?* Kiderült, hogy a *Hinperger* mellett ülő férfi zsebében töltött revolver volt, mely elsült és *Hinperger* balkarjába fúródott a golyó. A revolveres utas, *Kovács* Sándor győrszentiványi malomtulajdonos ellen megindították a vizsgálatot. *Hinperger*t a Rókus-kórházba szállították.

Kultúrbotrány Oláhországban. A bukaresti lapok szinte hihetetlen, mindenesetre példátlanul álló közoktatásügyi botrányról adnak hírt, amelynek hőse *Anghelescu*, a hírhedt oláh közoktatásügyi miniszter. Ez az *Anghelescu*, az erdélyi magyar iskolák hőhéra, aki halomra buktatta a magyar diákok százait, olyan balkáni lélekről tett bizonyosságot, amelyet még maguk az oláhok sem nézhetnek fejszoválas nélkül. A konstancai állami liceumba járt *Neculescu* konstancai prefektus fia, aki talán egész Oláhországban a legnehezebb fejű diák. Még a javítóvizsgán is kétszer bukkott el, úgy hogy meg kellett volna ismételnie a VII. osztályt. *Neculescu* urat nagyon földühösítette fia bukása s ahelelyt, hogy alaposan elfenekelte volna a rossz diákok, elment *Anghelescu*hoz és panaszt tett a liceum tanárai ellen. Néhány nappal később a konstancai liceum egész tanári kara fegyelmet kapott. A gondos apa pedig fogta üresfejű fiát és beíratta a bazarigic liceumba, de nem ám a VII. osztályba, hanem a VIII-ba; mintha nem bukkott volna el a drága csemete.

Hősök emléke Debrecenben.

OLVASÓINKHOZ!

Október 15-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kispapostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulmányossá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a «Vasárnap»-ra.

A «Vasárnap» legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

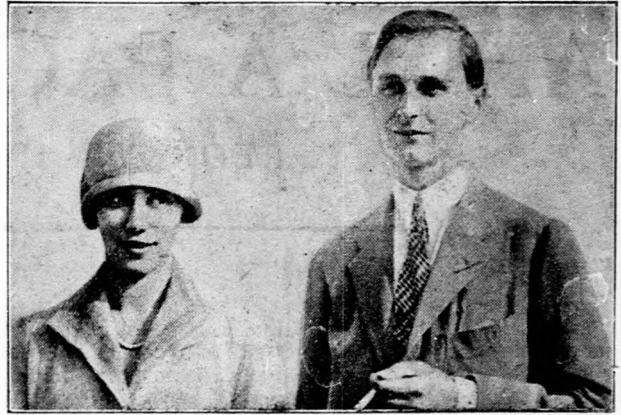
A «Vasárnap» a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉSI DIJAK :

negyedévre	... ..	16.000 K
félévre	... ..	31.000 K
egész évre	... ..	62.000 K

A «Vasárnap» kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése október 15-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt bejelentési lap felhasználásával megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadás álljon be.

Apponyi Albert gróf György fia és felesége amerikai útjukon.

Rablott birtokot fogadott el az oláhoktól a francia tábornok. Berthelot francia tábornoknak a románok felajánlották nemzeti ajándékként a farkadini Nopcsa-birtokot. A farkadini birtok mellett volt Nalácon egy másik kisebb birtok, a magyar köznélet és a magyar politika egyik kitünőségének birtoka, amit özvegye örökölt. Ezt a kis birtokot egyszerűen elvették a francia tábornok részére, mert úgy találták, hogy a farkadini birtokot ki kell keresíteni. Ezzel a tiszteletreméltó matróna koldusbotra jutott és kis állásból Budapesten tengeti életét. Berthelot tábornokot levélben figyelmeztették, hogy mint lovag, mint katona nem fogadhat el olyan ajándékot, melyet egy szegény özvegy kis vagyonából egészítenek ki. A tábornok azonban mégis elfogadta az ajándékot, miertől erről az ügyről francia katonatiszti körökben igen elítélően nyilatkoznak. Úgy látszik, a francia tábornok hozzá simul a román erkölcsökhöz.

Lefejezte magát. Kőbányai lakásán Németh Pál pincér borotvával úgy vágta keresztül a nyakát, hogy a fejét csak egy bőrdarab tartotta a testéhez. Rendőri bizottság szállott ki a helyszínre és a pamplagon fekvő hulláról megállapította, hogy öngyilkosság történt. Németh Pál már régebben hangoztatta, hogy tüdőbaja miatt öngyilkos lesz.

Elfogott gyermekbetörők. A Keleti pályaudvaron szolgálatot teljesítő detektíveknek föltűnt négy rongyos ruházatú gyermek, akik közül a legkisebbik hat, a legnagyobb kilencéves volt. Kérdőre vonták őket, mire sirva elmondották, hogy lakóhelyükről, Felsőgalláról szöktek meg. A napokban éjjel feltörték egy fűszerüzletet, háromszázötvenezer koronát elloptak és fölutaztak Pestre azzal a szándékkal, hogy innen Indiába mennek. Pénzüik persze hamarosan elfogyott. A főkapitányságon megvacsoráztatták a gyermekeket és átadták őket a gyermekbíróságnak.

A Déli vasút menetrendváltozásai. Október 1-től kezdve a Budapest déli vasútról 21 óra öt perckor induló személyvonat a munkások hazatérésének megkönnyítése végett egy órával korábban, már 20 óra öt perckor fog indulni. A Budapestről 17 óra 30 perckor induló és a Budapestre 11 órakor érkező gyorsvonatok Komáromváros állomáson föltételeesen meg fognak állni, továbbá a Budapestről kilenc órakor induló és oda 18 óra 35 perckor érkező gyorsvonatok Balatonkeresztúr fürdőállomáson való nyári föltételes megállása továbbra is fönnmarad.

A csobánkai kisgazdapárt megalakulása. A pilisvörösvári választókörülethez tartozó Csobánka községben a lakosság kezdeményezésére megalakították a kisgazdapárt helyi szervezetét és megválasztották a tisztikart. Elnök Pillmann Antal püdbános lett. Az ünnepélyesen lefolyt megalakulás alkalmával üdvözlőtek Bethlen István grótot és Almásy Lászlót és lelkesen éltették a kormányzót.

Lovas, álarcos banditák garázdálkodása. Az utóbbi időben veszedelmes rablóbanda nyugtalanította a zala- és vas megyei határmenti községeket. Lóháton és fegyveresen tüntek föl, hol itt, hol amott a banda tagjai, akik különösen félelmesek voltak sajtárságos, eddig sohasem látott sötét arcsínük miatt. A napokban végre sikerült elfogni a banda két tagját, Kolompár Gyulát és Forgács Györgyöt és ekkor kiderült, hogy a banda tagjai mégis cigányok, holott pedig azt hitték, hogy valami álarcos banda működik. A furcsa rablóbanda tagjai ugyanis úgy vezették félre a nyomozó hatóságot, hogy arcukat szerlekvárral kenték be, amitől sajtárságos sötétlila színt kaptak és így a cigányokat senki sem vette gyanúba.

Levente-ünnep Vácott. A váci sporttelepen levente bemutató ünnepség volt, amelyen körülbelül ezerötszázan vettek részt. A bemutató gyakorlatok alkalmával nagy föltűnést kellett a veregyházi és a dunakeszi női szakasz. Fegyelmezett, katonás magatartásukkal kitűntek Püspökhatvan, Sződ, Fót, Alag leventéi. A bemutató ünnepségen mintegy négy-ötezer főnyi közönség vett részt. Az ünnepséget, amelyen a váci polgári dalkör hazafias dalokat adott elő, Krakker Kálmán polgármester a leventékhez intézett buzdító beszéddel zárta be.

Hősi emlékművek leleplezése. A győr-szabadhegyi rokkant kertváros területén föllállított hősi halottak emlékművét a napokban leplezték le. Az ünnepséget mise vezette be. Farkas Mátyás polgármester beszéd kíséretében vette át az emlékművet, melyet a lelkesek megáldottak, majd a különböző társadalmi egyesületek megkoszorúzták. Az emlékműleplezéssel egybeesett a szabadhegyi leventék avatása is. Chalupka Károly elnök beszéde után, melyben a leventéket kötelességükre intette, ezek lettek a fogadalmat. Az Iparos Dalkör Hísekegye után a leventék dísmenethen vonultak el a hősi halottak emléke előtt. A napokban leplezték le a kemencesmagasi ifjúsági önképzőkör elesett hőseinek emléktábláját is.

Repülőgépek összeütközése a levegőben. Az utóbbi időben ijeszetően sok repülőkatasztrófa történt Angliában. Legutóbb nagy magasságban összeütközött két repülőgép és mind a két pilóta szörnyen halt. Ezzel az esettel együtt kilenc nap leforgása alatt tíz repülő szerencsétlenség volt és ebben az évben zuhanás vagy összeütközés következtében összesen negyvenegy angol tiszt illetőleg repülőosztálybeli katona halt meg.

Vihar az Aldunán. A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénnytársaság Wekerle Sándor nevű vontató gőzöse az Aldunán borzalmas viharba került, melyből csak nehezen szabadult és csak a véletlen mulott, hogy oda nem vészett az egész legénysége. A szél elszakította a kormánylapát vezető láncát és a szél a hajót kivágta a partra. A partnak taszított hajóra a mögötte lévő nyolc usztály irtózatossal erővel rázuhant, de az usztályok súlya szerencsére csak a hajó hátsó részét sértette meg.

A világ legjobb

**Harmonikái, Hegedűi, Citerái,
Beszélőgépei, Cimbalomjai,**
továbbá az összes Hangszerek itt a
gyárban kaphatók

Romlott hangszereket művésziessé javít.

Legjobb Húrok!
Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyára,
BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-út 71.
Tele on: József 16-1

AHOL A PACSIRTA DALOL

REGÉNY — IRTA MÓRICZ PÁL

(2. közlemény.)

A leányok sietve haladtak el a sátorok előtt. A másik korcsma-sátorban juhászok mulatoztak. Danolták az együgyű pásztornótát... A juhász, meg a mezősi földmives két nagy ellenség; mert a juhász nyájával lopva lelegetteti a földmives vetését, a mezőjét. Innét örökös a hábotúskodás közöttük. Ha tehát nótát dudol a juhász, a földmiveslegény nem szenvedt az sokáig. Darutollas a kalapja. Ó hát teheti — így vélekedik — tölgyfabotjával végigsujt az] esetlen csárdaszalonon, minekkövetkeztében csörömpölve hull a földre a tört üveg... A kékdolmányos városi hajdú rézfokosos botjával terelgeti a sátrak elöl a bámész népet.

— Már alighanem verekedés lesz itt! — Ormós Miklós a szemközti csárda felé mutatott. Megvillant a szeme. Érezte karjában a nagy erőt. Földmives, juhász, egyik sem merésztel kötekedni ő vele.

2.

Dalmy Kata szívével játszottak a hangulatok. Ám, az ily finnyás, érzékeny, beteges hangulatok oly mostoha otthont találnak a fehérre meszelt, üde levegőjű mezősi nemesi házakban. E fehér szobáknak levegőjét különös kellemes, egészséges illatokkal fűszerezik az almáriumokra, barnult diófa sifonórokra ékes sorban felrakott piroshejú almák, pelyhes aranybőrű birsek... A szalonnok finnyás, beteges hangulatai megcsinálják ezt az üde, erős levegőt, amely csendes, egyszerű. Nagyvilági illatszerek kábító párája nem elegendik bele soha, amitől a fej oly könnyen bódul. A zongorahúr buja dallamai is számúzvék innét. A kakukos óra kukkant néha egyet-kettőt. Ez óra állandó ketyegése oly sima, oly zavartalan, mint az apró acél varrótűknek szorgos munkája, midőn a piros arcú Mari-nénik, Zsuzsó-nénik, Annikák tüzelgetik a fehér vásznat, amiket a ház öregje-fiatalja oly szeretettel hordoz.

Elég rideg volt a szepességi diákélet, Kató mégis néha rajtacsipete érzékeny, álmódzó kis szívét, hogy mint lépes mézből a drága méz, szívéből is úgy kicsurranak a féltve őrzött vágyak, édes emlékek a nevelőben töltött napokról.

Szamócaéreskor csatangoltak ki a fenyves hegyre, a «Blau mont» tisztásaira. Az olvadós gyenge erdei szamóca, az irtás forgácsai között, a buja zöld fűben piroslott, illatozott. Klärchennel és Kornéliával együtt jártak itt. A szőke, hamvasarcú «tiszteletes» leányokkal közösen suttoztak minden titkot... Hogy kinek a kedvéért, melyik diák sétálgat az ódon szepesi lutheránus lelkészház ablakai alatt? Vagy amikor Frigyes úr, a Hubertus tiszteltes jogász fia otthon vakációzott?... Hirtelen serdült, nyurga fiú volt, a diákok ép akkor rendezték a majálst. Katica e mulatságon sokat táncolt. Még ma is elpirult, ha visszagondolt erre a táncra. Frigyes úr a szilajkeríngőközben ezt sugta fülébe:

— Micsoda szép maga, Kató! Még sohasem láttam ilyen szép kék szemet...

Akkor úgy érezte, hogy szíve szétszakad a hiú örömtől. Hevült arcán piros láng gyulladt ki az esetlen diákbökrá. Frigyes egy hervatag virágbimbót is elkönyörgött a mellcsokrából.

Most pedig lenn itthon volna!... A Mari-nénik, Zsuzsó-nénik vaskos rézgyűszűjét, keresetlen, természetes nyelvét olyan nehéz megszokni. Ó!... Mäsként ragadta meg szívét a szepességi előkelő tónus. Például a bányakapitányéknál a nagyobb kisasszonyok már cigarettáztak és versenyt lovagoltak a garnizonbeli szemüveges tűzerhadnagyokkal... Itthon merengő vágyakra kurta az idő. A házígond, a rendezkedés lekötö

a perceket. Apja még a virágágyak helyén is inkább szeretné a káposztát, hagymát, paprikát szaporítani. Péd a rózsabokrok, a jázmin, a fűrtös virágú fehérorgonák mind Katicának hódoltak. Ép az ablaka alatt pompázott a kedves jázmin és a nagy orgonabokor. Egy-egy bohó virágos ág megkoppintgatta a szalut a balzsamos esti szél támadtakor és kellemes orgonaillat áradt a szobába... Néha ilyenkor fehérszobájában elmélázott. Sokszor elnézte a fehér falon függő rokokórámás öreg festményt. Szépnyját ábrázolta az öreg festmény, feketehajú, sötétkéék szemű fiatal nőt. Hajdani híres szépség volt a mádi bálakon... És ilyenkor Katica — ha tekintete a tükörbe tévedt — duzzogva sóhajtott fel:

— Az én hajam meg olyan, mint a kender. Menj te estűtükör!...

Midőn pedig az ódon diófaszekrény nehéz ajtaját kinyitotta, a fehérruhák közül mindig érezett a rezedapornak gyenge, szelid illata. Alighanem még a szépséges szépnyja illatosította egykor rezedával finom stikkolt ruháit. Majd ráhajolt a karculábú ébenfaszinű asztalkára, amely varrósasztalka szintén szépnyjai örökség volt. Számos rejtett fiókját nehezen tapasztalta ki. Ezen irosgatta naplókönyvét, amelyben naiv emlékezések találtak egy szemüveges tűzerhadnagyról is... A selyembajuszu hadnagyoeskát a szepességi garnizonban nagy hódítónak tartották és «ő» egy alkalommal, a bányakapitányék nyári kertjében, egész délutánt szentelt a kurtaruhás felsőbb leánynak.

Eitűnt kedves napok... Ma inkább ingerlékeny megrovási sorokat irogatott a rejtett naplókönyvbe. Ki-kitört a hegyes szavú mezősi urak ellen. Ők csak a jószágról, az időről beszélgetnek, vagy pedig a régi jó világról, amikor széles vállukra nem nehezedett ennyi teher. Halászat, vadászat szabad volt. Virágzott a jószágtenyésztés. Egyikmáskis nemesi család még olyan össel is dicsekedett, aki a huszáraknál szolgált és nagy kitűntetések között a kapitányságig, sőt némelyik a «majorságig» felvitte. Maga Katica is sokszor hallott beszédet olyan nemes atyafiról, aki mint lovagenerális hozott felejthetetlen dicsőséget a mezősi szülőföldre... A későbbi Kossuth-világ, a rákövetkezett zsandár-uralom mind megannyi beszéd tárgya volt a hosszúszerű csizmás mezősi uraknak. Akik, ha végül a gazdaságra fordították vissza a szóbezedet, nagy fájdalommal tárgyalták a disznót, a szőlőt, a vetéseket pusztító modern nyavalyákat. Az öregek a nyavalyák terjedését is az új idők rovására tudták be. Ezek az idősebb urak Katicának is nem egyszer megcsipkedték az állat.

— Kis hugom! Szép jegykendőt himezz ám! Rózsákat is bele... Mert még a farságon eljövök érte — tréfálkozott Móni kurátor úr, ha midőn Dalmy uréknál vacsorált.

Katica pirulva sietett ki a szobából. Nem állhatta ezeket a kopogó csizmás kevely urakat. Sőt, naplókönyve egyik lapján, határozottan utálatosnak írta az örökös füstölő, kozmás nagy pipájukat.

Mezősi «asszonynéjveivel» sem igen békült ki; mert számos házias, egyszerű nemes tulajdonságaiknak nem szentelt figyelmet. Csak a külső látszat ítélte meg őket. Ez pedig, valljuk be, nem mindig kedvezett a mezősi asszonyságoknak.

Az egymás kicsinyes bajáról szívesen pletykáltak. A kalapjuk sem mindig az utolsó divat szerint volt bokréta. Ruhájckon nem egyszer nevetéséges nyomot hagyott kezüknek, zslésüknek darabosságá, ha csak meg nem őrizték a régi egyszerű, szép magyar viseletüket.

TRÉFÁK

Cigány a bíró előtt.

Vallatják a cigányt tyúklopásért. Kérdi tőle a bíró:

— Te cigány, hogyan loptad el a tyúkot?

— Kirántva, instálom — feleli a cigány.

A bíró azt hiszi, hogy a cigány nem jól értette, ismét kérdezi:

— Hogyan? kirántva?

— Hát a tyúkölből kirántva — mondja a cigány.

A bíró tovább vallatja:

— S aztán a tyúk nem kiabált?

— Nem könyörgöm, mert a görcs összehúzta — feleli a cigány.

(Beküldte Nagy Imre Kisgeresdről.)

Csalódás.

Azt mondja a májszter az inasának, nesze gyerek, hozz egy itte bort a korcsmából.

— Kérek pénzt, májszter úr! — feleli a gyerek.

— Ha nekem pénzem volna, akkor okos emberrel is tudnék hozatni — hangzik a válasz.

Fogja az inas az itcét, elmegy, visszajön és odateszi az itcét a májszter elé.

— Tessék májszterom, igyék.

A májszter felkapja az itcét, de tüstént rákiált:

— Te bikfic, hogy igyam belőle, hiszen nincs benne bor.

— Jó, jó, ha bor volna benne, akkor okos ember is tudna belőle inni — hangzott a talpraesett válasz.

(Beküldte Szöllősy Ferenc Medgyespusztáról.)

A nehéz kérdés.

Kisfiú az iskolatársaihoz:

— Képzeltétek, fiúk, ma a tanító úr olyat kérdezett, amit az egész osztályban nem tudott senki, csak én!

— Na és mit? — kérdezik a többiek.

— Hát azt, hogy ki törte ki az ablakokat?

(Beküldte Vas Géza Zalazántóról.)

Talpraesett válaszok.

Igy szól Móríc az felesége:

— Te Móríc, én azt hallottam, hogy a szakácsnének szerelmes!

— Móríc: Az az ő baja.

— De úgy tudom, hogy tebeled!

— Móríc: Az meg az én bajom.

— No, de én ezt nagyon szívenylenem.

— Móríc: Az meg a te bajod.

(Beküldte Csatári Mihály Rétszilásról.)

Főszerkesztő: Meskó Pál. Felelős szerkesztő: Perliaky György.

Főmunkatárs: Buday Barna. Felelős kiadó: Bak Imre.

Legkiválóbb
gyümölcs-csemetékdíszcserjék, díszfák, virágok,
magvak, kertieszközök és gépek

Unghváry László R.-T.-nál

minden

„HANGYA“

szövetkezet útján legelőnyösebben beszerezhetők.

Óriási képes árjegyzék

és rendelőlap a „Hangya“-szövet-
kezeteknél rendelkezésre áll.

REJTVÉNYEK

1. Belűrejtvény.

Pó hó

(Beküldte Szücs Lajos
Ceglédről.)

2. Betűrejtvény.

s ß

(Beküldte ifjú Bánfi István
Székesfehérvárról.)

3. Pótlórejtvény.

—apor	—orok	—ő	—ükör	—gar
—rok	—reg	—erék	—jándék	—apa
—ut	—akarc	—röm	—őzsa	—lagút.
—pa	—nek	—áva		

(Beküldte Gáber Juliska Drávpiskről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 43-ik számunkban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassak el hozzánk, mert az elkészezt megjelölt neveit nincs módunkban közölni.

A 37-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Talány: «V» betű.

2. Betűrejtvény: Kétségkívül.

3. Betűrejtvény: Egyetlenem.

Megfejtették: Kissnémet Juliska, Jójártó Szabó Benjámin, Süvegs József, Kissnémet János, ifj. Kálmán Ferenc, ifj. Bene Lajos, Veres Sándor, Krajnyák József, ifj. Bordás Antal, Szarvas Mihály, Juszkó Pál, P. Nagy Imre, ifj. Komjáti András, ifj. Horváth Y. Miklós, Panov Margit, Kovács Mariska, Iván József, Lipták Ferenc, Huszár István, Fekete György, Kerkapoly Károlyné.

Jutalomkönyvet nyertek: Krajnyák József (Újsáka-tanya), ifj. Bordás Antal (Turkeve), Süvegs József (Polgárdi), Kerkapoly Károlyné (Monoszló), Veres Sándor (Hajdúhadház).

A 38-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Budapesti árak 1925 szeptember 27-én.

Vetőmagvak. Bab, fehér métermázsánként 320—350, bab tarka, 250—280, borsó, ősi 360—400, borsó, Viktória 280—320, borsó, express 420—460, baltacim 600—650, búkköny, tavasi 250—270, búkköny, szösös 600—650, biborhere 400—460, cirokmag 160—180, koriander 400—420, csillagfűrt 240—260, kendermag 380—400, köles 270—280, lenmag 620—650, lencse, prima 500—700 ezer K. Lohere, nyers 1900—2300, lucerna nyers 1900—2200, mák 1550—1650 millió K. Muharmag 170—190, mustármag 820—950, napraforgó fehér 280—300, tatárka 370—400, tök-mag 600—620 ezer K.

Takarmánypiac. Rétszéna I-ső rendű, ó 120—130.000, II-od rendű, ó 85—110.000, 111-ad rendű, csomagolásra 50—80.000, nádtakarmány, zöld, 42-44 50.000, sarjuszéna 80.000, muharszéna 100—135.000, lucerna-széna 140—175.000, alomszalma 60—70.000, zsupszalma 90.000 K métermázsánként, zsupszalma egy kéve 5000 K.

Szürőmarhavásár. Élő borjúk. Belföldi szopós: I-ső rendű 19.050—21.000, kivételesen 22.000, II-od rendű 18—19.000 K kilogrammonként élő súlyban.

Tenyészállatok és jármosókrök. I-ső rendű belföldi jármosókrök 13—14.500, I-ső rendű tarka jármosókrök 12—13.000, friss fejőstehen 12.500—16.000, 1½ éves üszök 13—16.000, 1½ éves tinók 12—14.000 K kilogrammonként élő súlyban.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 4500—5200, tejszínhab literje 40—60.000, tejföl literje 20—30.000, vaj kg.-ja 45—80.000, nagyban 40—54.000, tehéntúró kg.-ja 12—20.000, juhtúró kg.-ja 35—40.000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 60—80.000, nagyban 40—45.000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 60—70.000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 42—60.000, nagyban 28—34.000 K.

Baromfi és tojás. Csirke drb.-ja 18—50.000, tyúk drb.-ja 35—60.000, hizott ruca kg.-ja 28—36.000, hizott lúd kg.-ja 32—36.000, hizott pulyka kg.-ja 50—90.000, libamáj kg.-ja 50—100.000, lúdszír kg.-ja 40—50.000, tojás drb.-ja 1900—2100 K.

Halpiac. Ponty kicsinyben, elsőrendű 40—55.000, nagyban 30—40.000, ponty kicsinyben, másodrendű 30—40.000, nagyban 25—30.000, K kilogrammonként.

Borpiac. Egy hét óta állandó szép idő van, mely az új must minőségét igen kedvezően befolyásolja. Ott, ahol a rothadás már beállt, a száraz, meleg idő következtében a betegség továbbterjedése megszünt és a szőlők szelvény beérnek, miért is a szüret megkezdésével a legtöbb helyen októberig várnak és csak azt szüretelték le, amit rothadás szempontjából okvetlenül kellett szüretelni. A helyzet az árakat illetően teljesen bizonytalan, mert üzletek ügyszólván még egyáltalán nem köttetnek. Az óborpiac változatlanul szilárd.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa egy csomó 1600—5000, petrezselyem kg.-ja 1600—5000, kalarábé kg.-ja 1000—3000, vörshagyma kg.-ja 1400—2500, fokhagyma kg.-ja 16—30.000, cékla kg.-ja 2000—4000, fejeskáposzta kg.-ja 1000—2500, kelkáposzta kg.-ja 1500—6000, fejessalata drbja 1000—2000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 1200—1800, nagyban métermázsánként 90—100.000, fehér burgonya kicsinyben kg.-kint 700—1300, nagyban métermázsánként 60—70.000, uborka kg.-ja 8000—21.000, zöld-

paprika kg.-ja 4000—10.000, tök kg.-ja 1200—3000, zöldborsó kg.-ja 12—18.000, karfiol kg.-ja 12—30.000, zöldbab kg.-ja 3000—7000, torma kg.-ja 6000—35.000, sóska kg.-ja 2000—6000, spenót kg.-ja 4000—5000, champignonba kg.-ja 20—40.000, alma kg.-ja 8000—16.000, birsalma kg.-ja 6000—8000, körte kg.-ja 4000—20.000, szilva kg.-ja 3000—8000, szőlő kg.-ja 2000—8000, dió kg.-ja 10—28.000, áfonya kg.-ja 26.000, görögdinnye kg.-ja 1000—3000, sárgadinnye kg.-ja 1000—6000 K.

Ültessen gyümölcsfát!

Ne feledjük azonban, hogy hasznót csak ajtanemes gyümölcsös hoz.

A legszebb, legnemesebb fajtájú gyümölcsfa csemeték, magasztörzsű és bokor rozsák, díszfák, díszeszerek, akác- és gleditschia csemeték stb. bármilyen mennyiségben

Unghváry József faiskolájában Czegléd kaphatók!

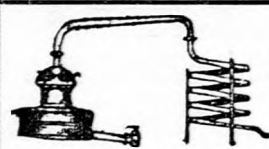
Kérjen árjegyzékelt!

Budapesti iroda:

VI., Andrásy-út 56. sz.

Telefon: 162—72.

HÁLÓSZOBA, ebédlő, uriszoba, konyha és szalon butor legolcsóbban. RUBIN, BUDAPEST, WESSELÉNYI-U. 47.

Máthé András
vörösréz-
árgyár
Ujpest,

Károly-utca 11. szám. — Pálinkafőző üstökét-finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

LEVENTE ÉS EGYESÜLETI ZÁSZLÓK

Oberbauer A. Utóda egyházi szerek és zászlók gyárában Bpest, IV., Váci-u. 41.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája. Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1. Törvényszéki legbejegyzett cég.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás! Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

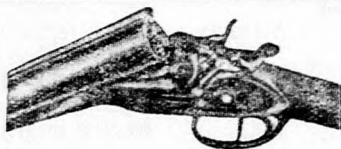
Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműáruosztályánál.

! SOVÁNYSÁG!

vérzegénység, idegesség ellen és gyomorhajosoknak nélkülözhetetlen tápszer a **Dr. Hartley-féle AMERIKAI ERŐTÁPPOR!** Hat hét alatt lényeges testsúlygyarapodás! Számos köszönő levél! 1 doboz ára 18 ezer kor., vidékre postán utánvételt 2 doboz 43 ezer. — Főraktár: **KÁDÁR drogeriában, Budapest, VI/II., Király-utca 70.**

MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA

puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-Körút 9.

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű gyárlmányú golyós, sörösés, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenféle golyós, sörösés lötlények, löszerek.

A „HANGYA” szövetkezet tagjai

megbízható jóminőségű árut

a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben.

KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női-ruha, kendő, hasisny, cérna, pamut, szabókellékek, valamint mindenféle rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárak.

Legjobban az jár, aki a

„VASÁRNAP”-ban hirdet.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth
Budapest,
VI., Vilmos császár-út 57.

H-S-G-S
nyersolaj-
traktor

Mielőtt

TRAKTORT

vásárolna,
nézze meg gépünket és
nem fog mást
venni.

TRAKTORUNK
CSÉPEL,
SZÁNT,
VONTAT.

Ékek, ekealkatrészek,
boronák, kapálóékek, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötdő aratógépek, lögerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcseplőkészletek, szecsavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági gépoztályánál szerezhetők be legjutányosabban.